

6

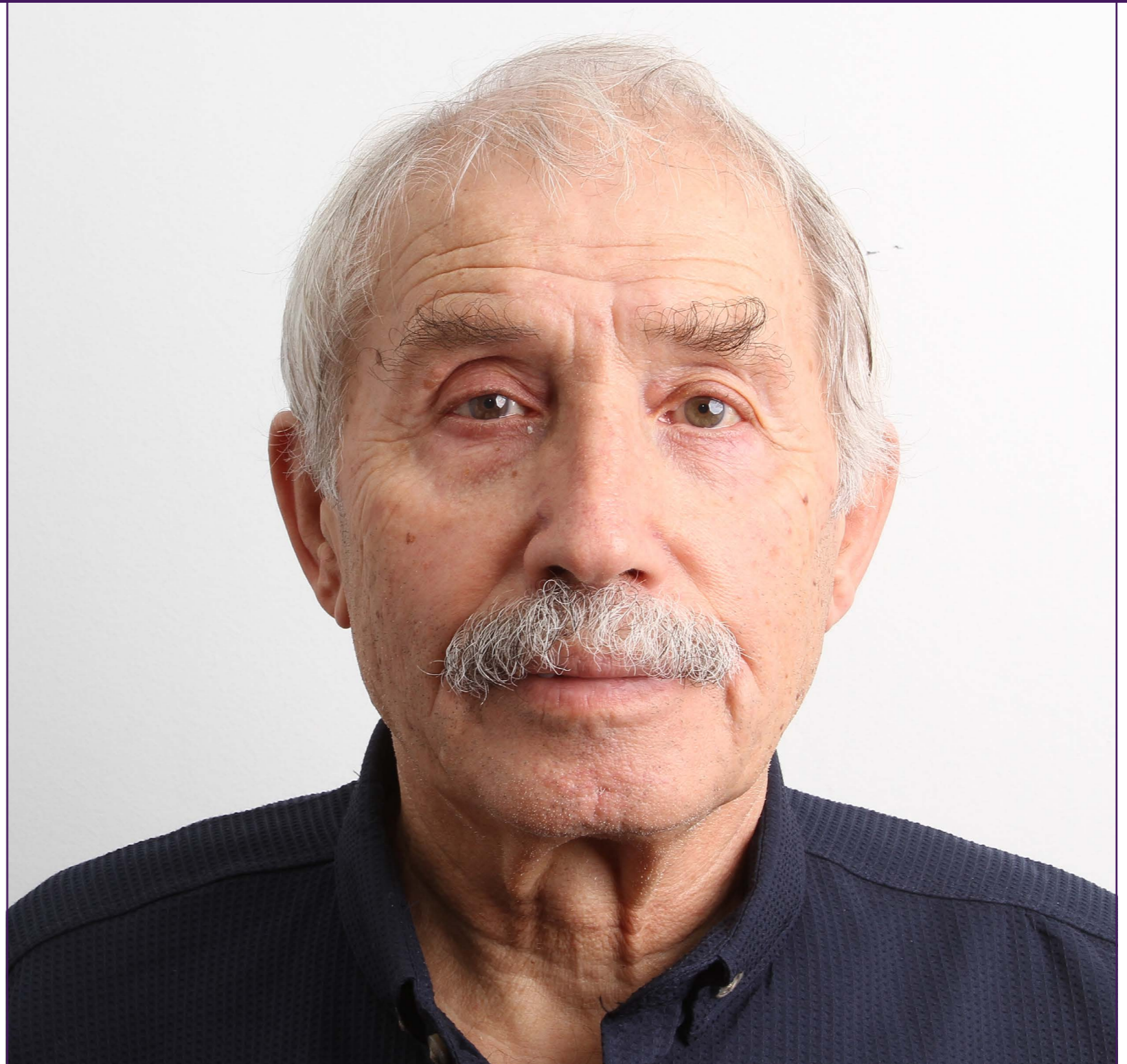
Het netwerkberaad

– Norschoten

Inleiding

Algemene tips/Geleerde lessen

Overzicht instrumenten

Een relatie opbouwen met de cliënt en de cliënt te leren kennen, waardoor een beeld gevormd kan worden van het leven en het netwerk van de cliënt. Met de nadruk op het leven voordat de cliënt gaat verhuizen naar de zorgorganisatie. Zo is er meer kans, blijkt uit onderzoek, dat dit leven vastgehouden en voortgezet kan worden binnen de nieuwe zorgomstandigheden en woonomgeving. Dit vergroot de kwaliteit van leven. Het netwerkberaad is ook een mooie basis voor de persoonsgerichte bekostiging.

Wat is het instrument?

Het doel van de methode die Norschoten toepast om de cliënt te leren kennen is ervoor zorgen dat leven in Norschoten zoveel mogelijk lijkt op het leven thuis, met dezelfde betrokkenen. De cliënt blijft eigenaar van zijn leven en de invulling van zijn zorg.

De methode van Norschoten bestaat uit verschillende onderdelen.

- 1) In de thuissituatie (ongeveer vier tot zes weken voor de verhuizing) wordt een bezoek afgelegd door de eerstverantwoordelijke verzorgende (EVV-er) én de welzijnsbegeleider (WB-er) om in gesprek te gaan over het leven en het netwerk van de cliënt.
- 2) Het netwerk wordt in kaart gebracht met behulp van een ecogram.
- 3) Daarnaast wordt een leefstijldagboek afgegeven. Dat is een dagboek waarin de cliënt gedurende drie tot vier weken wordt gevraagd om in te vullen wat hij/zij doet op een dag, hoe laat en wie daarbij helpt. Er staat bijvoorbeeld in hoe laat en wat iemand eet en of hier nog anderen mensen

bij aanwezig zijn of hierbij helpen. Hetzelfde geldt voor douchen, bezoek aan de fysiotherapeut, vrijetijdsbesteding enzovoorts. Maar ook dat de kran-tenjongen is langs geweest. Het leefstijldagboek wordt ingevuld naar de EVV-er of WB-er terugge-stuurd en is soms aanleiding voor een extra bezoek om het een en ander te verduidelijken.

- 4) Na ongeveer vier weken wordt een tweede bezoek gebracht waarbij leefstijldagboekvragen aan de orde komen en de ecogram verder wordt ingevuld.
- 5) Tijdens het Netwerkberaad komt de cliënt met het netwerk van de cliënt samen met de EVV-er als co-ordinator van dit beraad. Dit vindt vier keer per jaar plaats en wordt geïntegreerd met MDO en intake. Tijdens het netwerkberaad wordt besproken of eenieder voldoende aansluit bij de bewoner en wat er eventueel nog voor nodig is om het leven van de bewoner vast te houden. Persoonsgerichte bekostiging is een logisch vervolg op netwerkberaad; op deze wijze kan individueel geantwoord worden op de aangegeven wensen en behoeften. Die fase (persoonsgerichte bekostiging) is Norschoten bin-nen Waardigheid en trots aan het verkennen.

Welke informatie levert het op en voor wie?

Door invoering van het netwerkberaad ontstaat een beeld van de leefstijl, wat doet iemand op een dag, met wie en waarom. En de opgave is dan hoe dit in de zorgorganisatie gewoon (drempelloos) doorgang kan vinden. Zo kan het netwerk en het leven van de cliënt zoveel mogelijk blijven zoals het was, ook wanneer hij/zij in Norschoten woont. Het geeft de cliënt vertrouwen en houvast (de cliënt kent al zorgmedewer-kers voordat ze verhuist) en de zorgmedewerker een completer beeld van het geleefde leven van de cliënt, waardoor de relatie zich verdiept.

Wat zijn de succesfactoren en hoe komt dat?

Voor de cliënt is de grootste opbrengst dat hij/zij beter het netwerk kan vasthouden zoals het was en daarmee meer de regie houdt over zijn leven. Soms wordt het netwerk zelfs uitgebreid. Doordat we het netwerk in kaart brengen wordt ook zichtbaar wanneer iemand bijvoorbeeld geen contact meer heeft met directe fa-milie. Zorgverleners kunnen dan ook, indien wenselijk, ondersteunen of aansporen tot herstel van dit contact.

Een andere succesfactor is dat de verzorgende én de welzijnsbegeleider langsgaan bij de cliënt. Dat ze samen gaan is een meerwaarde omdat ze beide vanuit een ander perspectief vragen stellen, een wezenlijk deel van het leven terug zien in de leefsituatie van de cliënt en daarbij kunnen aansluiten. Door de presentie zijn medewerkers ook 'toegerust' om op de juiste ma-nier (vanuit de relatie) de cliënt willen leren kennen.

Welk effect heeft het?

Deze methode komt voort uit een masteronderzoek, waaruit bleek dat wanneer de bewoner zijn/haar netwerk kan behouden en met deze mensen om kan gaan zoals hij/zij dat altijd deed, de bewoner, ondanks de verhuizing naar een zorgorganisatie, een veel beter thuisgevoel krijgt. Thuisgevoel verhoogt de 'eigen re-gie' volgens het onderzoek en eigen regie leidt tot een betere kwaliteit van leven.

Wat zijn geleerde lessen?

Deze methode werkt minder goed voor bewoners die al enige tijd in de zorgorganisatie wonen. Daar is het netwerk al zover afgebrokkeld en vaak erg moeilijk te herstellen. De bewoner zelf, zo bleek in de praktijk, heeft ook minder behoefte om dit te herstellen: "ik vind het wel oké zoals het is".

Met het invullen van de leefstijldagboeken wordt nog geëxperimenteerd. Er is begonnen met geschreven dagboeken, Norschoten wilt ook nog nadenken over pictogrammen of een digitale methode.

Welke randvoorwaarden zijn belangrijk?

- Dat medewerkers de zorg en begeleiding geven vanuit het presentiegedachtengoed van Andries Baart.
- Dat de cliënt nog thuis woont of net is verhuisd.
- Betrek ook de thuiszorgorganisaties. Ga met hen ook in gesprek om informatie te achterhalen over de cliënt. Zo voorkom je dat een cliënt vaker hetzelfde verhaal moet vertellen.
- Ook de casemanagers zijn enthousiast over het concept omdat het bij hen aansluit in de wens om nog in beeld te blijven tot de bewoner echt 'ge-setteld' is.

Hoeveel tijd kost het?

Dat is heel wisselend, en niet zo relevant voor Norschoten. Het rendement dat je uit de gesprekken haalt is niet uit te drukken in tijd en geld, maar in kwaliteit van dienstverlening. Je ervaart als zorgverleners zoveel méér na verhuizing in de verzorgings-tijd: een verbeterde communicatie en passende zorg en dienstverlening aanvullend op de behoeften/nood van de cliënt en zijn netwerk (die in hun kracht blijven en doen wat ze steeds deden).

Wat zijn mogelijke belemmeringen?

Er zijn organisatorische belemmeringen. Als iemand op een wachtlijst staat, weet je nog niet waar hij of zij komt te wonen en dan weet je niet welke EVV-er en WB-er ernaartoe moeten. Er wordt bekeken of deze aanpak is in te bouwen in een persoonsvolgende bekostiging.

Is het geschikt voor mensen met dementie?

Ja, je kunt dan juist heel goed het gesprek aangaan met het netwerk dat dan vaak al nauw betrokken is.

Is er een training nodig voor degene die het instrument inzet?

Ja, iedereen krijgt een training over het proces dat doorlopen wordt, oefenen ten aanzien van gespreksvoering en een leertraject van het gedachtengoed van 'presentie'.

Hoe zorgen jullie dat jullie de informatie kunnen gebruiken in het dagelijkse proces?

De informatie wordt opgenomen in het zorgleefplan in het cliëntprofiel. ECD: Careview.

Hoe vaak gebruik je de methode/instrument?

De huisbezoeken, ecogram en de leefstijldagboeken worden ingevuld voor verhuizing, vervolgens komt het netwerk van de cliënt vier maal per jaar bij elkaar en wordt alle zorg en dienstverlening opnieuw afgestemd. Dan wordt geëvalueerd of het goed loopt en of de zorgorganisatie zaken nog beter kan faciliteren. Dit staat nog los van de MDO's. Bij het MDO is het multidisciplinair team aanwezig en waar mogelijk de cliënt en één vertegenwoordiger van de familie. Het MDO duurt gemiddeld twintig minuten en het netwerkberaad zo'n 1,5 tot 2 uur. Het MDO en netwerkberaad worden deels geïntegreerd, dit is nog in ontwikkeling.

Is de cliëntenraad hierbij betrokken en hoe?

Ja, de cliëntenraad was betrokken bij de werkgroep. In de werkgroep namen deel: de voorzitter van de cliëntenraad, de projectleider, twee leidinggevenden zorg en welzijn, de leidinggevende van de welzijnsbegeleiders en de leidinggevende van de dagbehandeling.

Contactpersoon

Desiree Vriens

e-mailadres: d.vriens@norschoten.nl